

Настоящиятъ Списъкъ съдържа населенитѣ мѣста на Царството по общини и околии, споредъ административното разпрѣдѣление къмъ края на 1910 год., съ означение броя на жителитѣ и на сградитѣ споредъ прѣброяването на 31 декемврий 1910 год.*)

Отдѣлни населени мѣста. Като отдѣлни населени мѣста въ текста на Списъка сж помѣстени всички *градове* и *села* и само онѣзи *махали* и *колиби*, които, ако и наричани отъ мѣстното население подъ тия названия, обаче, въ сжщностъ сж отдѣлни населени мѣста, т. е. или иматъ отдѣлни свои землища, или съставляватъ отъ стари врѣмена отдѣлни самостоятелни селища и се смятатъ отъ населението за отдѣлни населени мѣста, или пъкъ най-сетнѣ отстоятъ едни отъ други на едно по-голѣмо разстояние. Всички останали махали и колиби, каквито има твърдѣ много въ планинскитѣ мѣстности (околитѣ Тетевене, Троянъ и др.) и които не притежаватъ признацитѣ на отдѣлни населени мѣста, а по-скоро се явяватъ като локални наименования и подраздѣления на дадени разпрѣснати населени мѣста, сж или помѣстени въ текста и обградени съ знака {, или пъкъ поименовани въ забѣлѣжки подъ текста. Знакъътъ { означава: а) заграденитѣ съ него населени мѣста съставляватъ едно село, въ каквто случай названието на селото е написано отвѣсно по протежение на знака, или б) второто и послѣдующитѣ населени мѣста включени въ знака се броятъ за части отъ първото. Поименованитѣ въ забѣлѣжки подъ текста махали и колиби сж изобщо твърдѣ малки, разпрѣснати изъ неравнитѣ планински мѣстности, непостоянни, нѣкои обитаеми само прѣзъ извѣстно врѣме на годината, и даже и такива, служащи за овчарски кошари (колиби).

Гари. Въ текста сж поименовани и нѣколко *гари*, които, по голѣмината и населеността си, съставятъ отдѣлни населени мѣста. Останалитѣ гари сж броени заедно съ населеното мѣсто, въ землището на което се намиратъ. Ония отъ тѣхъ, които отстоятъ на повече отъ 1 километъръ отъ градоветѣ или селата, сж показани въ забѣлѣжки отдолѣ, подъ текста.

Мънастири. Въ забѣлѣжки подъ текста сж показани всички мънастири, които отстоятъ отъ градоветѣ или селата на не по-малко отъ 1 километъръ.

Общъ резултатъ. На 31 декемврий 1910 год. въ цѣлото царство сж наброени, както се вижда отъ рекапитуляционната таблица на стр. 53—54, всичко 5,018 населени мѣста (80 града, 3,839 села и 1,099 махали и колиби). Прѣзъ прѣдшестващето прѣброяване, 31 декемврий 1905 г., е имало 80 града, 3,838 села, 1,100 махали и колиби, или всичко 5,018 населени мѣста. Тази разлика се дължи на слѣднитѣ причини:

*) Съкращението гр. въ Списъка означава *градъ*, с. — *село*, м. — *маха*, к. — *колиба*. Поставениятъ слѣдъ населеното мѣсто знакъ * (звѣздичка) показва, че това населено мѣсто е центъръ на общината.

1. **Новозаселени сж:** м. Надежда (околия София, селска) и м. Солу-дервентъ (околия Самоковъ), а сж **изселени:** с. Карачево (околия Карлово), м. Топузитѣ (околия Троянъ), к. Цоневци (околия Габрово) и с. Читръкъ (околия Прѣславъ).

2. **Слитни сж:** м. Крумово и м. Лисия (околия Дупница) въ едно подъ названиее с. Текия; к. к. Ненчовци и Симеоновци (околия Тетевене) съ к. Мишкаретѣ; м. Хитревска съ м. Дрѣнска (околия Троянъ), а сж **присъединени**, тоже вслѣдствие на сливане: к. Чифлика къмъ м. Мушатъ и к. Бѣлушковци къмъ м. Слатина (околия Тетевене).

3. Ставатъ *села* махалитѣ Топлешъ (околия Габрово) и Бѣли-Осъмъ (околия Троянъ). Съ послѣдното сж слѣти м. м. Ангелска и Зеленика.

4. Показани сж въ текста на Списъка като *отдѣлни* населени мѣста: м. Крачемиръ (околия Бѣлоградчикъ), броена по-рано къмъ с. Стакевци; м. м. Голѣмото-осое, Дълга-ливада, Къркожабене, Равна и Беровци (околия Тетевене), първитѣ четире отъ които сж се числили по-рано къмъ с. Голѣми-Изворъ, а послѣдната — като нераздѣлна частъ отъ с. Джбенъ (околия Луковитѣ) и прѣхвърлена къмъ околия Тетевене съ указъ № 28/910 год.; м. Красно-село (околия София, селска), броена по-рано съ с. Бояна; м. Хаджи-Цаневъ-мостъ (околия Габрово), броена до сега къмъ к. Лисецъ; к. Конарското (община Бахрешъ) и к. Конарското (община Нейковци), (околия Габрово), броени по рано: първитѣ — къмъ к. Сърбогжзи, а вторитѣ — къмъ к. Чакалитѣ; и м. Карамичевска (околия Севлиево), броена до сега като частъ отъ махала Попска.

Сгради и население. Съгласно съ заведената традиция, въ Списъка сж помѣстени цифрови данни само за общия брой на жителитѣ и сградитѣ.

Въ броя на сградитѣ сж смѣтани само двѣтѣ категории сгради: 1) сгради служащи само за живѣне и 2) сгради служащи и за живѣне и за други цѣли.**)

Огносително броя на населението, въ настоящия Списъкъ е направено едно малко отклонение отъ традицията, като къмъ даннитѣ за броя на *фактическото* население, което до сега единствено се показваше въ Списъка споредъ прѣдшестващитѣ прѣброявания, сж прибавени, въ специална колона, данни и за *мѣстното* или *осѣдло* население.

Подъ фактическо население се разбира онова население, което на 31 декемврий 1910 год. къмъ 12 часа прѣзъ нощъта е било заварено и прѣброено въ дадено населено мѣсто. Подъ осѣдло или мѣстно население се разбира само населението, което обикновено живѣе и се числи къмъ дадено населено мѣсто.

София, априль 1912 год.

Главенъ Директоръ на Статистиката: **Кир. Г. Поповъ.**

**) Всичкитѣ сгради въ «Резултати отъ прѣброяване сградитѣ на 31/ХІІ 1910 год.» се дѣлятъ на 3 категории: 1) сгради служащи само за живѣне, 2) за живѣне, а смѣсверѣменно и за други цѣли; и 3) само за други цѣли.